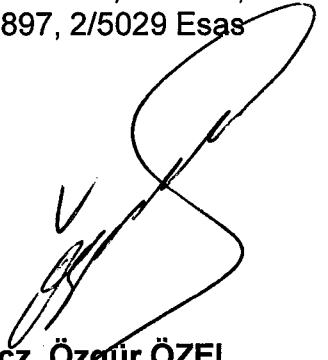

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27. Döneme ait 2/1081, 2/1507, 2/2079, 2/2124, 2/2130, 2/2309, 2/2327, 2/3146, 2/4113, 2/4177, 2/4339, 2/4347, 2/4551, 2/4759, 2/4803, 2/4897, 2/5029 Esas Numaralı Kanun Tekliflerini yeniliyorum.

Saygılarımla arz ederim.

Ecz. Özgür ÖZEL
Manisa Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Avrupa Birliği Uyum
Esas Komisyon	Anayasa
Tarih: 4-7-2023	Esas No: 2/1239

TBMM KATILIM AKADAMIKLAR ESSELIGI
22 Haziran 2023
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
22 Haziran 2023
No: 236538

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 30 Temmuz 2019
Sayı : 772

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Siyasi Ahlaksızlıkla Mücadele ve Siyasi Etik Kanunu Teklifi ile gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz. 30.07.2019

Kemal KILIÇDAROĞLU

İzmir Milletvekili

CHP Genel Başkanı

Engin ALTAY

İstanbul Milletvekili

CHP Grup Başkanvekili

Özgür ÖZEL

Manisa Milletvekili

CHP Grup Başkanvekili

Engin ÖZKOÇ

Sakarya Milletvekili

CHP Grup Başkanvekili

TBMM BAŞKANLIĞI

Tali Komisyon Avrupa Birliği Uyum

Esas Komisyon Anayasa

Tarih : 01 Ekim 2019

Esas No:2/2124

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŞK. LIĞI

30 Temmuz 2019

Numara:

TBMM
GELEN EVRAK

30 Temmuz 2019

No: 511699

EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Güçlü ve sağlıklı işleyen bir demokratik sistemin varlığı, siyaset ve devlet kurumlarında yolsuzluk ve kayırmacılığa, kamu vicdanında kabul görmeyen her türlü tutum ve davranışa izin vermeyecek şekilde yönetim ilke ve kurallarının açıklıkla belirlenmiş olmasına ve bunlara uyulup uyulmadığının denetlenmesine bağlıdır.

Yozlaşmaya karşı korunması gereken siyasi kurumların başında Türkiye Cumhuriyetini ve Türk Milletinin birliğini temsil eden Cumhurbaşkanlığı ile ulusal egemenliğin ortaya çıktığı Türkiye Büyük Millet Meclisi gelmektedir. Gerek Cumhurbaşkanlığının gerekse Türkiye Büyük Millet Meclisinin faaliyet ve çalışmalarında hukuk kuralları yanında evrensel nitelik kazanmış etik ilke ve kuralları da gözetmesi devletimizin itibarının korunması bakımından büyük önem taşımaktadır.

25/5/2004 tarih ve 5176 sayılı Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile kamu görevlilerinin uymaları gereken etik ilkelerini belirlemek, etik davranış ilkelerinin ihlâl edildiği iddiasıyla re'sen veya yapılacak başvurular üzerine gerekli inceleme ve araştırmayı yapmak ve uygulamayı gözetmek üzere Kamu Görevlileri Etik Kurulu kurulmuştur. Ancak, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanlar kanun kapsamı dışındadır.

Ülkemizde bugüne kadar Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanları bağlayıcı nitelikte etik kurallar oluşturulamamıştır. Bu durum siyasetin kişisel çıkarlara alet edildiği, siyasi makam ve görevlerin kayırmacılık ve iş takibi amacıyla kullanıldığı, vatandaşlardan toplanan vergilerle finanse edilen kamu kaynaklarının amacı dışında kullanıldığına ilişkin bir inanın toplumda yerleşmesine neden olmuştur. Devlet yönetimine ilişkin bu olumsuz inanış devletimizin ve milletimizin bekasına ciddi bir tehdit oluşturmakta olup bu durumun bertaraf edilmesinde tek başına ceza düzenlemeleri yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle ceza düzenlemelerine ilave olarak devlet kurumlarına ve üst düzey kamu görevlilerine duyulan güveni zedeleyen tutum ve davranışların belirlenmesi ve bunların önlenmesine yönelik bir etik kurallar sistemi oluşturulması zorunluluk arz etmektedir.

Uluslararası yolsuzlukla mücadele alanında Avrupa Konseyi bünyesinde oluşturulan ve ülkemizin de 2004 yılından bu yana üyesi olduğu Avrupa Konseyi Yolsuzluğa Karşı Devletler Grubu (GRECO) da, siyasi etik ilkelerinin hayata geçirilmesi konusunda üye ülkelere tavsiyelerde bulunmaktadır. GRECO'nun Türkiye üzerine hazırladığı ve Ekim 2015'te açıkladığı tavsiye metninin 57 nci, 60 ıncı, 65 inci, 77 nci, 94 üncü maddeleri doğrudan doğruya CHP Etik ile ilgilidir. Bu tavsiye kararları şu şekildedir:

"57. GRECO, parlamento üyeleri için çeşitli menfaat çatışması durumlarını (**hediyeler, diğer menfaatler, üyelikle beraber sürdürülen işler, üyelik sonrası kuruma karşı görev alma, üçüncü taraflarla ve lobicilerle yapılan temaslar**) kapsayan bir etik kodun/mesleki davranış kurallarının akdedilmesini tavsiye eder.

[...]

60. GRECO, milletvekilleri için parlamento çalışmaları sırasında ortaya çıkabilecek kişisel finansal menfaat çatışması durumlarında, **ad hoc kamuoyunu bilgilendirme zorunluluğunun getirilmesi** ve bu durumlar için kuralların geliştirilmesini tavsiye eder.

[...]

65. GRECO, milletvekillerinin **görev ve sorumluluklarıyla bağdaşmayan iş ve faaliyetlerinin gözden geçirilmesini ve bu faaliyetlerden kaynaklanacak menfaat çatışmalarının giderilmesi için kapsamlı ve uygulanabilir bir mevzuatın oluşturulmasını** tavsiye eder.

[...]

77. GRECO, (i) parlamento üyelerine yönelik **mal beyanı sisteminin, beyanların kesinliğinin ve gerçekliğinin kontrol edildiği** bir doğrulama sistemi ile tamamlanması ve etkili, orantılı ve caydırıcı yaptırımlarla desteklenmesi, (ii) mal varlığına dair beyanların, parlamentoya sunulmasının ardından vakitli bir şekilde **kamuoyuna açılmasını** (eş ve bakmakla yükümlü olunan üyelerin bilgilerinin mahremiyetinin korunacağı bir şekilde) tavsiye eder.

[...]

94. GRECO, (i) parlamento makamlarına yolsuzluğun önlenmesi, menfaat çatışmaları ve etik davranışlar konusunda milletvekillerinin bilgilendirileceği göreve başlama ve görev içi eğitim programı oluşturulmasını, (ii) milletvekillerinin görevleri ve faaliyetleriyle ilgili etik ihtilaflarda ve olası menfaat çatışmalarında **kişiyeye mahsus hukuki danışmanlık mekanizması kurulmasını** tavsiye eder."

Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan Türkiye İlerleme Raporlarında da milletvekillerine yönelik mal beyanı ve çıkar çatışmasına ilişkin kuralların kapsamının bir Siyasi Etik Kanunu ile düzenlenmesi gerektiğine dikkat çekilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 24 üncü döneminde AB müktesebatı ve ilkeleri ile GRECO tavsiye kararlarına uyumlu olarak hazırlanmış bulunan ve dört siyasi partinin üyelerinde uzlaştığı Siyasi Etik Kanunu Teklifi, iktidar partisinin ortaya koyduğu iradeye ve imza altına alınması sonucu yasalaşmamıştır.

Bu nedenlerle yeni ve kapsamlı bir kanun teklifinin hazırlanması zarureti hasil olmuştur.

Teklifimizle, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanların uymaları gereken siyasi etik kurallar sistemi oluşturulmakta, bu kapsamda; yapılamayacak işler, davranış ilkeleri, mal beyanında bulunulması ve hediye alınmasına ilişkin hususlar belirlenmekte, etik kural ihlallerine ilişkin olarak vatandaşlar tarafından yapılacak başvuruları değerlendirerek gerekli araştırma ve incelemeleri yapmak üzere Siyasi Etik Kurulunun oluşumu, görev ve yetkileri ile çalışma usul ve esasları, siyasi etik ilkelerine uyulmadığının tespiti halinde ilgililer hakkında uygulanacak yaptırımlar ile bunların kamuoyuna duyurulması, milletvekilliği ile bağdaşmayan herhangi bir hizmeti veya görevi sürdürmekte ısrar eden milletvekillerinin üyeliğinin düşmesiyle ilgili usul ve esaslar düzenlenmektedir.

Bu sayede,

- Siyasi ahlaksızlıkla mücadele için AB müktesebatı ve ilkeleri ile GRECO tavsiye kararlarına uygun bir siyasi etik kurallar sistemi oluşturulması,
- Siyasi ahlaksızlıkla mücadelede vatandaşlarımızın etkin rol alması,
- Milletimizce doğrudan seçilmiş Milletvekilleri ve Cumhurbaşkanı ile Cumhurbaşkanınca atanmış Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanların vatandaşlarımız tarafından doğrudan denetlenmesine olanak sağlanması,
- Milletimizi birleştiren milli ve manevi değerlerimizin siyasi amaçlarla kullanılmasının önlenmesi,
- Siyasetin, siyasi makam ve görevlerin kişisel çıkar, kayırmacılık ve iş takibi için kullanılmasına son verilmesi,
- Vatandaşlardan toplanan vergilerle finanse edilen kamu kaynaklarının amacı dışında kullanılmasının önüne geçilmesi,
- Yüce Milletimizin vicdanında kabul görmeyen tutum ve davranışlara vicdani yaptırımlar uygulanması,
- Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı başta olmak üzere Devlet yönetimine duyulan saygınlığın ve güvenilirliğin artırılması,
- Etik değerlere dayalı bir toplumsal yaşam kültürünün geliştirilmesi,
- Demokrasi kültürümüzün zenginleştirilerek güçlendirilmesi,

amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, siyasi ahlaksızlıkla mücadele etmek amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ile Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanların uymaları gereken siyasi etik ilkeleri kapsamında yapılamayacak işler, davranış ilkeleri, mal beyanında bulunulması ve hediye alınmasına ilişkin hususlar belirlenmekte ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde Siyasi Etik Kurulunun oluşturulması, görev, yetki ve çalışma usul ve esasları düzenlenmektedir.

MADDE 2- Madde ile, Avrupa Konseyi Yolsuzluğa Karşı Devletler Grubu (GRECO), tavsiyeleri ile çağdaş demokrasilerce benimsenmiş kurallar dikkate alınarak Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ile Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanlar tarafından yapılması uygun bulunmayan işler düzenlenmektedir.

MADDE 3- Madde ile, Avrupa Konseyi Yolsuzluğa Karşı Devletler Grubu (GRECO), tavsiyeleri ile çağdaş demokrasilerce benimsenmiş kurallar çerçevesinde Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ile Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanların uymaları gereken davranış ilkeleri belirlenmektedir. Davranış ilkeleri uyarınca, bu kimselerin, makamları dolayısıyla sahip oldukları ayrıcalıkları kendilerine veya üçüncü kişilere menfaat sağlamak amacıyla kullanmamaları; ayrımcılık yapmamaları; kendilerine tahsis olunan kamu imkânlarını ve kaynaklarını tahsis amacı dışında kullanmamaları; tüm toplumun ortak mirası olan milli ve manevi değerleri siyasi amaçlarla kullanmamaları; görevlerini yaparken makamlarının saygınlığına ve unvanlarının itibarına uygun davranmaları; sıfat, konum ve onurları ile bağdaşmayan her türlü tutum ve davranıştan kaçınmaları; faaliyet ve çalışmalarında açık, şeffaf ve erişilebilir olmaları gerekmektedir.

MADDE 4- Madde ile, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ile Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanların 19/4/1990 tarihli ve 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu hükümlerine göre mal bildiriminde bulunmalarına ilişkin hususlar belirlenmektedir.

MADDE 5- Madde ile, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ile Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanların hediye almalarına ilişkin esaslar belirlenmektedir.

MADDE 6- Madde ile, Siyasi Etik Kurulunun oluşumu düzenlenmektedir.

MADDE 7- Madde ile, Siyasi Etik Kurulunun görev ve yetkileri düzenlenmektedir.

MADDE 8- Madde ile, Siyasi Etik Kurulunun çalışma usul ve esasları düzenlenmektedir.

MADDE 9- Madde ile, Siyasi Etik Kuruluna başvuruların, 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanunda belirlenen esaslara göre, medeni hakları kullanma ehliyetine sahip Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları ile Türkiye'de ikamet eden yabancı gerçek kişiler tarafından yapılabilmesi ve başvurulara ilişkin diğer usul ve esaslar düzenlenmektedir.

MADDE 10- Madde ile, Siyasi Etik Kurulu tarafından yapılacak araştırma ve incelemelere ilişkin esaslar belirlenmektedir.

MADDE 11- Madde ile, Siyasi Etik Kurulu tarafından siyasi etik ilkelerine uymadığı tespit edilenler hakkında uygulanacak yaptırımlar ile bunların kamuoyuna duyurulması düzenlenmektedir.

MADDE 12- Madde ile, Siyasi Etik Kurulu tarafından alınan kararlara karşı ilgililerce yapılacak itiraza ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir.

MADDE 13- Madde ile, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliğiyle bağdaşmayan herhangi bir hizmeti veya görevi sürdürmekte ısrar edenlerin üyeliğinin düşmesine karar verilebilmesi hususu düzenlenmektedir.

MADDE 14- Madde ile, kanunda açıklık olmayan hallerde Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümlerinin uygulanması hususu düzenlenmektedir.

MADDE 15- Madde ile, değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümler ile atıflar düzenlenmektedir.

GEÇİCİ MADDE 1- Madde ile, seçilmeden veya atanmadan önce Kanunla yasaklanan herhangi bir görevi üstlenmiş bulunanların mevcut durumlarını dört ay içerisinde Kanuna uygun hale getirmeleri hususu düzenlenmektedir.

MADDE 16- Yürürlük maddesidir.

MADDE 17- Yürütme maddesidir.

SİYASİ AHLAKSIZLIKLA MÜCADELE VE SİYASİ ETİK KANUNU TEKLİFİ

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, siyasi ahlaksızlıkla mücadele etmek amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ile Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanların uymaları gereken siyasi etik ilkelerinin belirlenmesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde Siyasi Etik Kurulunun oluşturulması, görev, yetki ve çalışma usul ve esaslarının düzenlenmesidir.

Görevle bağdaşmayan işler

MADDE 2- (1) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ile Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanlar görevleri devam ettiği sürece;

a) Devlet ve diğer kamu tüzelkişilerinde ve bunlara bağlı kuruluşlarda; Devletin veya diğer kamu tüzelkişilerinin doğrudan doğruya ya da dolaylı olarak katıldığı teşebbüs ve ortaklıklarda; özel gelir kaynakları ve özel imkânları kanunla sağlanmış kamu yararına çalışan derneklerin ve Devletten yardım sağlayan ve vergi muafiyeti olan vakıfların, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alamazlar, vekili olamazlar, herhangi bir taahhüt işini doğrudan veya dolaylı olarak kabul edemezler, temsilcilik, hakemlik, ücret karşılığı iş takipçiliği, komisyonculuk veya müşavirlik yapamazlar, genel sekreter, sekreter veya benzeri herhangi bir nam altında hiçbir yönetim görevi alamazlar.

b) Bir çıkar karşılığı olmasa dahi, özel sektörde herhangi bir görev alamazlar ve 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa göre tacir veya esnaf sayılmalarını gerektirecek bir faaliyette bulunamazlar.

c) Serbest mesleklerini icra edemezler. Ancak, süreklilik arz etmemek kaydıyla, fikir ve sanat eseri meydana getirebilir veya icra edebilirler.

ç) Yabancı bir devlet veya milletlerarası bir kuruluş tarafından verilen idari ve siyasi, ücretli herhangi bir işi veya görevi Türkiye Büyük Millet Meclisinin kararı olmadıkça kabul edemezler.

(2) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ayrıca, yürütme organının teklif, inha, atama veya onamasına bağlı resmî veya özel herhangi bir işle görevlendirilemezler.

Davranış ilkeleri

MADDE 3- (1) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ile Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanlar;

a) Görevlerinden kaynaklanan konum ve yetkileri ile unvanlarını, kendilerine veya üçüncü kişilere menfaat sağlamak amacıyla kullanmaktan kaçınırlar.

b) Dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep, yaş, bedensel, zihinsel ve ruhsal engeller ve benzeri sebeplerle ayırım yapamazlar.

c) Tüm toplumun ortak mirası olan milli ve manevi değerleri siyasi amaçlarla kullanmaktan kaçınırlar.

ç) Kendilerine tahsis olunan kamu imkânlarını ve kaynaklarını tahsis amacı dışında kullanamazlar.

d) Görevlerini yerine getirirken makamlarının saygınlığına ve unvanlarının itibarına uygun davranırlar.

e) Makam ve unvanlarının sıfatı, konumu ve onuru ile bağdaşmayan her türlü tutum ve davranıştan kaçınırlar.

f) Her türlü eylem ve işlemlerini yerine getirirken açık, şeffaf ve erişilebilir olurlar.

Beyan yükümlülüğü

MADDE 4- (1) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ile Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanlar, 19/4/1990 tarihli ve 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu hükümlerine göre mal bildiriminde bulunurlar.

(2) Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanların mal bildiriminde Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri için belirlenmiş usul ve esaslara uyulur.

(3) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ile Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanlar;

a) Ödenek ve yollukları ile emekli maaşı gelirleri,

b) Yıllık tutarı, bir aylık görev ödenek ve yolluk tutarının beş katına kadar olan tarımsal üretim, kira, faiz ve menkul değer gelirleri,

c) Yıllık tutarı, bir aylık görev ödenek ve yolluk tutarına kadar olan toplantıya katılma, konuşma yapma, makale yayımlama ve benzeri nedenlerle edinilen sembolik gelirleri,

dışında kalan kazançlarını TBMM Başkanlığına kaynağını belirterek her yılın Ocak ayında beyan ederler.

Hediye alma

MADDE 5- (1) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ile Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanlar; yabancı devletlerden, milletlerarası kuruluşlardan ve herhangi bir gerçek veya tüzel kişi veya kuruluştan aldıkları, değeri net asgari ücretin beşte birinden fazla olan hediyeleri 19/4/1990 tarihli ve 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununun 3 üncü maddesindeki usul ve esaslara uygun şekilde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına teslim ederler.

Siyasi Etik Kurulunun oluşumu

MADDE 6- (1) Siyasi Etik Kurulu üye sayısı, her yasama dönemi başında TBMM Başkanı tarafından en az beş, en fazla dokuz üyeden oluşacak şekilde belirlenir. Kurul, TBMM Başkanı tarafından önerilecek bir üyeden ve her siyasi parti grubu tarafından önerilecek eşit sayıda üyeden oluşur. Kurul üyelerinin seçimi, siyasi parti grupları ve TBMM Başkanı tarafından önerilen adayların Genel Kurulca işaret oyu ile onaylanması ile tamamlanır.

(2) Kurul Başkanı, TBMM Başkanı tarafından Kurul üyeleri arasından seçilir.

(3) Kurul, her yasama dönemi başında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının oluşumunu takip eden bir ay içerisinde oluşturulur. Kurulun görev süresi bir yasama dönemidir.

(4) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı üyeleri Kurulda görev alamazlar.

Kurulun görev ve yetkileri

MADDE 7- (1) Siyasi Etik Kurulu:

a) Bu Kanunda ve diğer mevzuatta yer alan siyasi etik ilkelerine uyum açısından resen veya başvurular üzerine inceleme ve araştırma yapar.

b) Yapılan inceleme ve araştırmalar sonucunda aldığı kararları TBMM Başkanlığına bildirir.

c) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri ile Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanları; siyasi etik ilkeleri, görevle bağdaşmayan işler, mal bildirimini ve benzeri konularda bilgilendirir.

ç) Siyasi etik konusuna ilişkin ulusal ve uluslararası gelişmeleri izler ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapar.

(2) Kurul, görevleri ile ilgili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcıları, Bakanlar, kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden bilgi isteyebilir ve belge alabilir. Kurul, gerekli gördüğü hallerde ilgili kişilerden uzmanların bilgisine başvurabilir ve Ankara dışında çalışma ve incelemelerde bulunabilir.

(3) Kurul, gerek gördüğü durumlarda milletvekilleri ile Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcıları ve Bakanların mal ve gelir bildirimlerini inceler.

Kurulun çalışma usul ve esasları

MADDE 8- (1) Siyasi Etik Kurulu, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılanların üçte iki oy çokluğu ile karar verir. Oylamalarda çekimser oy kullanılamaz.

(2) Kurul gündemi Başkan tarafından belirlenir.

(3) Kurul toplantıları gizlidir.

(4) Kurul, kararlarını en geç üç ay içerisinde verir.

(5) Kurul kararları Başkan tarafından açıklanır.

(6) Mazeretsiz olarak üst üste iki toplantıya katılmayan üyenin Kurul üyeliği kendiliğinden sona erer. Bu şekilde boşalan üyeliğin en kısa zamanda tamamlanması için durum TBMM Başkanlığına bildirilir.

Başvuru

MADDE 9- (1) Siyasi Etik Kuruluna başvurular, 1/11/1984 tarihli ve 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanunda belirlenen esaslara göre, medeni hakları kullanma ehliyetine sahip Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları ile Türkiye'de ikamet eden yabancı gerçek kişiler tarafından yapılabilir. Ancak, kimliği kesin olarak tespit edilemeyen kişilerce yapılan veya ortaya koyduğu iddia ile ilgili somut delilleri bulunmayan başvurular dikkate alınmaz.

(2) Yargı organlarınca incelenmekte olan veya karara bağlanmış bulunan konular hakkında Kurula başvuru yapılamaz. İnceleme sırasında yargı yoluna gidildiği anlaşılan başvuruların işlemi durdurulur. Daha önce Kurulca incelenmiş şikâyet konusu, yeni kanıtlar gösterilmedikçe bir daha şikâyet konusu yapılamaz ve incelenemez.

(3) Başvurunun kabul edilebilir bulunması hâlinde durum, hakkında başvuru yapılan kişiye bildirilir. Hakkında başvuru yapılan kişi bildirimden yapıldığı tarihten itibaren on beş gün içerisinde Kurula başvurarak savunma hakkını kullanacağını veya mazeretini bildirmezse bu haktan vazgeçmiş sayılır.

(4) Kurul tarafından başvuru sahiplerine inceleme ve araştırma sonuçları hakkında bilgi verilir.

İnceleme ve araştırma

MADDE 10- (1) Siyasi Etik Kurulu, resen veya başvurular üzerine yapacağı inceleme ve araştırmaları etik ilkeler çerçevesinde yürütür.

(2) Kurul, yaptığı inceleme ve araştırmaları bir rapor haline getirir ve TBMM Başkanlığına sunar.

(3) Kurulun inceleme yapma yetkisi görev yaptığı dönem ile sınırlıdır.

Yaptırımlar

MADDE 11- (1) Siyasi etik kurallara uyulmadığının tespit edilmesi halinde Kurul gerekçeli olarak bu durumun kamuoyuna açıklanmasına karar verir.

Kurul, siyasi etik kurallarına uymadığı tespit edilen Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri hakkında ayrıca;

- a) Uyarı,
- b) Kınama,
- c) Türkiye Büyük Millet Meclisini temsil edecek heyetlerde süreli olarak görev alamama, kararlarını verebilir.

(2) Siyasi etik kurallarına uyulmadığının tespit edilmesi halinde alınan kararlar kesinleşmelerini takiben Kurul tarafından kamuoyuna duyurulur.

İtiraz

MADDE 12- (1) Siyasi Etik Kurulunun aldığı kararlara karşı başvuru sahipleri ile hakkında karar verilen kişi, kararın kendisine tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde Kurula itiraz edebilir; itiraz üzerine verilen kararlar kesindir. Kurul, itirazları en geç iki ay içerisinde karara bağlar.

Üyeliğin düşmesi

MADDE 13- (1) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği ile bağdaşmayan herhangi bir hizmeti veya görevi sürdürmekte ısrar eden üyelerin, üyeliğinin düşmesine Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar verilir.

Uygulanacak İçtüzük

MADDE 14- (1) Bu Kanunda açıklık olmayan hallerde Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümleri uygulanır.

Değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümler ile atıflar

MADDE 15- (1) 22/6/2004 tarihli ve 5193 sayılı Optisyenlik Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "Milletvekili veya belediye" ibaresi "Belediye" şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 18/12/1953 tarihli ve 6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "milletvekili," ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

(3) 31/10/1984 tarihli ve 3069 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

(4) 9/6/2004 tarihli ve 5187 sayılı Basın Kanununun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

(5) Mevzuatta 3069 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.

(6) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin yapamayacağı işlere ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.

Geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Seçilmeden veya atanmadan önce bu Kanunla yasaklanan herhangi bir görevi üstlenmiş bulunanlar mevcut durumlarını dört ay içerisinde bu Kanuna uygun hale getirirler.

Yürürlük

MADDE 16- (1) Bu Kanun yapılacak ilk milletvekili genel seçimi kesin sonuçlarının ilan edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 17- (1) Bu Kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı yürütür.

